

RACHUNEK PRAWDOPODOBIENSTWA I STATYSTYKA MATEMATYCZNA
TEST ZGODNOŚCI χ^2 PEARSONA.

Niech X - badana cecha o nieznanym dystrybucji F

Weryfikujemy hipotezę:

$$H_0 : F = F_0 \text{ (tzn. } X \text{ ma rozkład o dystrybucji } F_0)$$

przeciw hipotezie

$$H_1 : F \neq F_0.$$

Weryfikacja hipotezy H_0 testem zgodności χ^2 na poziomie istotności α .

1. Dzielimy próbkę na k rozłącznych klas $I_1, \dots, I_k$.
2. Dla każdej klasy $I_j = (a_{j-1}; a_j)$ obliczamy

$$p_j = F_0(a_j) - F_0(a_{j-1})$$

(prawdopodobieństwo, że X przyjmie wartość należącą do przedziału I_j , jeśli hipoteza H_0 jest prawdziwa), $j = 1, \dots, k$.

3. Obliczamy wartość statystyki testowej:

$$\chi^2 = \sum_{j=1}^k \frac{(n_j - np_j)^2}{np_j}$$

(χ^2 ma rozkład chi-kwadrat o $k - 1$ stopniach swobody), gdzie

n - liczność próby,

n_j - liczność doświadczalna (liczba wartości danej próbki należących do klasy I_j), $j = 1, \dots, k$.

4. Jeżeli obliczona dla danej próbki wartość statystyki testowej χ^2 należy do zbioru krytycznego

$$W = (\chi^2(\alpha, k - 1); +\infty), \text{ gdzie}$$

$1 - \alpha$ - poziom ufności,

$\chi^2(\alpha, k - 1)$ - wartość krytyczna rozkładu chi-kwadrat o $k - 1$ stopniach swobody (kwantyl rzędu $1 - \alpha$ rozkładu χ^2 o $k - 1$ stopniach swobody),

to hipotezę H_0 należy odrzucić (tzn. przyjąć H_1) na poziomie istotności α . W przeciwnym przypadku nie ma podstaw do odrzucenia hipotezy H_0 .

ZAGADNIENIE MINIMALNEJ LICZNOŚCI PRÓBY

Niech Δ -maksymalny dopuszczalny błąd oszacowania (maksymalny dopuszczalny promień przedziału ufności).

- przy szacowaniu wartości oczekiwanej m

$$n \geq n_0 = \left\lceil \left(\frac{u_{1-\frac{\alpha}{2}} \cdot \sigma}{\Delta} \right)^2 \right\rceil$$

- przy szacowaniu wskaźnika struktury p (prawdopodobieństwa sukcesu w schemacie Bernoulliego)

$$n \geq n_0 = \left\lceil \frac{(u_{1-\frac{\alpha}{2}})^2 \cdot p_0 \cdot (1 - p_0)}{\Delta^2} \right\rceil,$$

p_0 - przypuszczalna wartość p wyznaczana z badania wstępnego (pilotażowego) lub szacowana na podstawie wyników poprzednich badań lub przyjmuje się $p_0 = \frac{1}{2}$.